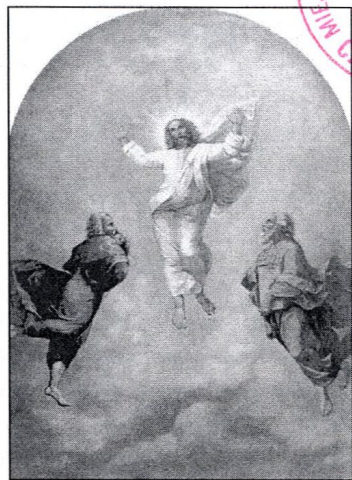

Góra Przemienienia

Tygodnik parafii Przemienienia Pańskiego w Sanoku

Góra Przemienienia nr 40 (479) 30 września 2012 r.

Pielgrzymka Róż Różańcowych

22.09.2012 delegacja naszej parafii na modlitwie przed obrazem Matki Bożej Pocieszycielki Strapionych w sanktuarium w Wielkich Oczach, fot. ks. Tomasz Grzywna

Niedziela - dzień uwielbienia Boga i odpoczynku (KKK 2168 – 2195)

Kolejne, trzecie przykazanie jest już ostatnim z pierwszej tablicy Dekalogu, ukazującej nam, w jaki sposób należy oddawać cześć Bogu. Ktoś powierzchowny mógłby więc powiedzieć, że dotyczy ono jedynie samego Boga, a brak zachowania tego przykazania nie dotyka w żadnym stopniu człowieka. Tymczasem wcale tak nie jest: Kto nie świętuje niedzieli, nie tylko traci kontakt i łączność z Bogiem, ale osobiście ponosi skutki i konsekwencje swojego grzechu, nawet w wymiarze ziemskim i materialnym.

Przykazanie trzecie zawiera w sobie dwa aspekty. Pierwszy odnosi się do samego Boga: Dzień święty jest dniem oddawania czci Bogu. To dzień, w którym zatrzymujemy się na chwilę w biegu życia, aby zastanowić się nad jego sensem. Jeśli odnajdziemy ten sens w Bogu, wtedy nasze serce spontanicznie pragnie, aby Boga uczcić i uwielbić, aby Go adorować, oddawać Mu pokłon, dziękować i prosić. To jest pierwszy element niedzielnego świętowania.

Drugim aspektem dnia Pańskiego jest odpoczynek. Każdy człowiek, nawet niewierzący, zauważa, że jego ciało, a także dusza (po świecku „psychika”) potrzebuje odpoczynku. Można ten odpoczynek dozować różnorako, można odpoczywać falami (np. cały tydzień), można odpoczywać codziennie, ale zaledwie jedną – dwie godziny. Można próbować pracować bez wytchnienia, nieustannie, dniem i nocą, w świątek i piątek. Jak się to skończy dla ciała i duszy? Niech każdy sam spróbuje sobie odpowiedzieć. W każdym razie już nasi przodkowie zauważyli, że raz na siedem dni potrzeba całkowitego odpoczynku od pracy. Nie jestem pewien, jak to ustawiały religie i państwa Wschodu (np. buddyści), ale Izraelici już prawie 4 tysiące lat temu byli przekonani, że

jeden dzień na siedem należy świętować i odpoczywać. Obecnie chyba we wszystkich krajach świata obowiązuje podział na siedmiodniowe tygodnie i jeden z tych dni jest świąteczny. Nawet rewolucji francuskiej i władzy komunistycznej nie udało się zmienić tego cyklu, choć we Francji bardzo próbowano (wprowadzono na jakiś czas dekady). Wydaje się, że gdzieś w naturze człowieka jest pragnienie świętowania nie rzadziej niż raz na siedem dni i chyba dlatego siedem dni tygodnia to podział obowiązujący we wszystkich współczesnych państwach.

A więc podsumujmy te wstępne rozważania: Człowiek potrzebuje odpoczynku i oddechu duchowego. Jeden dzień na siedem jest dniem świątecznym. Świętowanie ma w sobie dwa wymiary: oddanie czci Bogu oraz odpoczynek dla ciała i ducha. Spróbujmy jeszcze odpowiedzieć na kilka pytań.

Dlaczego świętujemy właśnie niedzielę? Chrześcijaństwo wyrosło na korzeniach żydowskich, a tam świętowano szabat (czyli sobotę), jako dzień święty. Chrześcijaństwo wyraźnie odróżniało się od wyznawców judaizmu, nie chcieli być postrzegani, jako żydowska sekta. Potrzebowali więc innego dnia świętego, a jego wybór nasuwał się sam. Chrystus zmartwychwstał pierwszego dnia po szabacie, a więc to ten dzień najlepiej odpowiadał wyznawcom nowej religii. Wraz ze zmartwychwstaniem Chrystusa wszystko stało się „nowe”, także

nowy był dzień świąteczny, pierwszy dzień tygodnia, w Państwie Rzymskim nazywany „dniem słońca”. Pierwsi chrześcijanie spontanicznie zaczęli się spotykać właśnie w tym dniu i w tym dniu sprawowali uroczyste liturgie, zwane „łamaniem chleba” (por. KKK 2174).

Dlaczego udział we Mszy świętej niedzielnej jest obowiązkowy? Jak już zaznaczyłem, chrześcijanie gromadzili się na Eucharystii w pierwszy dzień tygodnia. W ciągu kolejnych lat powstał zwyczaj, który przerodził się w obowiązek i przepis Kościoła, aby w tym dniu wszyscy uczestniczyli w Eucharystii (KKK 2180). Można to uczynić w sam dzień świąteczny lub wieczorem dnia poprzedzającego. Uczestnictwo we Mszy świętej jest świadectwem przynależności do Chrystusa i Kościoła oraz wierności Bogu i Kościołowi. Kto dobrowolnie zaniedbuje ten obowiązek popełnia grzech ciężki (KKK 2181). Tylko wyjątkowe sytuacje usprawiedliwiają chrześcijanina i sprawiają, że nie popełnia on grzechu. Są to choroba, pielęgnacja niemowląt lub starców (pod warunkiem, że nikt nie może kogoś w tym zmienić) lub jakaś inna bardzo poważna sytuacja. Myślę, że można tu wymienić: konieczną pracę przez całą

dobę, podróż, która trwa dłużej, aniżeli dzień świąteczny, przebywanie w kraju, gdzie nie ma świątyni katolickiej, brak środka transportu, gdy kościół jest daleko (ponad 5 km). Wszystkie inne zajęcia i przyjemności, które można tak rozłożyć, aby dla Mszy świętej znalazł się odpowiedni czas, nie zwalniają z udziału we Mszy świętej. I tak podróże, które trwają mniej niż osiem godzin, nie powinny przeszkodzić w udziale we Mszy świętej. Udział w weselu w noc z soboty na niedzielę nie zwalnia z uczestnictwa we Mszy świętej! Wycieczki za miasto na grzyby, ryby, spacer itp. nie są żadnym usprawiedliwieniem. Nie zwalnia z udziału we Mszy świętej także praca i długie przebywanie za granicą, nawet jeżeli w pobliżu nie ma kościoła z Eucharystią w języku polskim. W takim wypadku należy uczęszczać na Mszę św. w języku danego kraju i starać się poczuć cząstką tamtej wspólnoty – wszak Kościół to ludzie „z każdego pokolenia, języka, ludu i narodu”. Nie jest to może łatwe, ale konieczne. Pan Bóg i Jego miłość, modlitwa i Eucharystia powinny być dla chrześcijanina radością, przywilejem, darem, a z drugiej strony pragnieniem i obowiązkiem. Jeśli ktoś tego nie czuje, znaczy, że jego wiara i miłość do Jezusa są bardzo osłabione i jego kontakt ze wspólnotą Kościoła ulega powolnej degradacji.

Teraz jeszcze kilka słów dotyczących drugiego aspektu świętowania, czyli odpoczynku od pracy. Dzisiejszy

świat jest tak bardzo skomplikowany, że czasami trudno znaleźć właściwe wyjaśnienie wszystkich moralnych dylematów. Katechizm mówi: w niedzielę oraz w inne dni świąteczne nakazane wierni powinni powstrzymać się od wykonywania prac lub zajęć, które przeszkadzają w oddawaniu czci należnej Panu i oddać się pełnieniu uczynków miłosierdzia i odpoczynkowi duchowemu i fizycznemu (KKK 2185). Katechizm dodaje, że wyjątkami, które nie powodują grzechu są obowiązki rodzinne oraz ważne zadania społeczne. Rodzą się zaraz pytania: Które prace są konieczne? Które obowiązki rodzinne należy wypełnić, nie popełniając grzechu? Jakie obowiązki społeczne stoją wyżej niż świętowanie niedzieli?

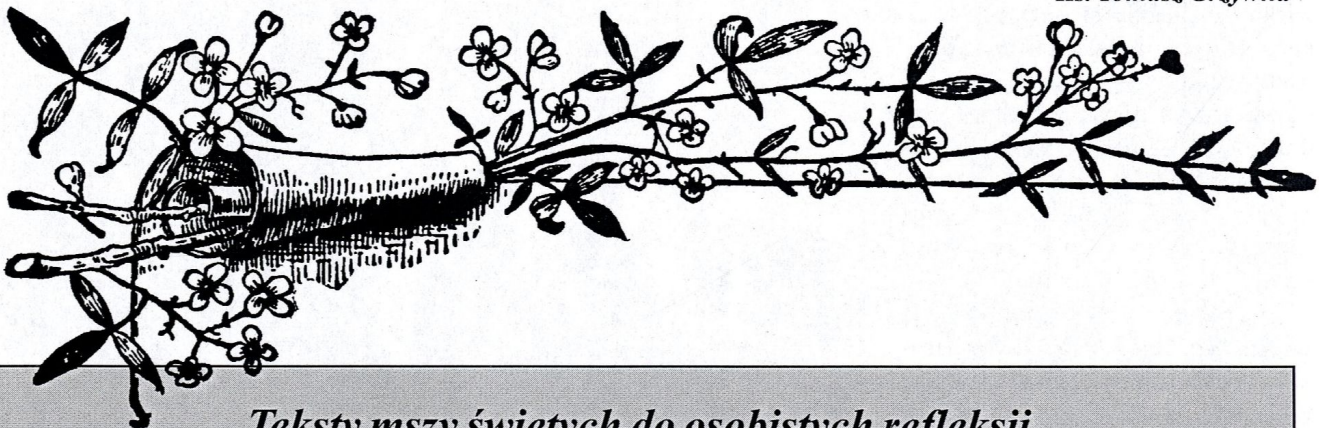
Tutaj także nie ma gotowych odpowiedzi. Każdy człowiek ma sumienie, które mu podpowiada, co powinien czynić, oczywiście, jeśli nie jest ono zdeformowane. Obowiązek rodzinny to przede wszystkim opieka nad niemowlętami (choć tu często można się wymienić), starcami, przygotowanie posiłku, posprzątanie po nim. Obowiązki społeczne to dyżury w niektórych zawodach (służba zdrowia, policja, straż pożarna). Myślę, że obsługa ruchu turystycznego i rozrywki (gastronomia, muzea, parkingi, mecze, kino) też mieszczą się jeszcze w kategorii służby innym. Natomiast takie zajęcia jak: sprzątanie, mycie samochodów, pranie i prasowanie (poza nagłymi przypadkami), pielienie ogród-

ka powinny być wykonywane w innym czasie. Nie będę dogłębnie poruszał faktu niedzielnego handlu, bo o tym już napisano całe tomy; w każdym razie wiele rodzin cierpi z powodu pracy w sklepach w niedzielę matek i ojców.

Poruszę jeszcze jedną kwestię. Każdy chrześcijanin powinien unikać narzucania – bez potrzeby – drugiemu tego, co przeszkodziłoby mu w zachowywaniu dnia Pańskiego. Pracodawcy mają taki obowiązek wobec swoich pracowników – czyli zapewnić im odpowiednią ilość czasu na odpoczynek i oddawanie czci Bogu (KKK 2187). Pracownik wypoczęty i szczęśliwy jest lepszym pracownikiem, aniżeli ten ciągle zmęczony i zestresowany, aniżeli ten, który nie ma żadnego odniesienia do Boga i żadnych hamulców moralnych. Nie można napracować się „na zapas”, nie można zrobić i zarobić więcej, niż pozwala człowiekowi czas, zdrowie i obowiązki rodzinne. Pracowitość jest zawsze cnotą, ale pracoholizm prowadzi do wypalenia, wyeksploatowania organizmu i zerwania więzi międzyludzkich. Dlatego wszystko ma swój czas i swoje granice – o tym także mówi nam III przykazanie.

Zakończę to rozważanie przypomnieniem jego treści: „Pamiętaj, abyś dzień święty święcił!” Niech dzień niedzielny będzie dla nas modlitwą, uwielbieniem Boga, radością z przebywania z innymi i odpoczynkiem od codzienności.

Ks. Tomasz Grzywina

Teksty mszy świętych do osobistych refleksji

Poniedziałek: Hi 1,6-22; Ps 17; Łk 9,46-50

Wtorek: Wj 23,20-23; Ps 91; Mt 18,1-5.10

Środa: Hi 9,1-12.14-16; Ps 88; Łk 9,57-62

Czwartek: Hi 19,21-27; Ps 27; Łk 10,1-12

Piątek: Hi 38,1.12-21; 40,3-5; Ps 139; Łk 10,13-16

Sobota: Hi 42,1-3.5-6.12-17; Ps 119; Łk 10,17-24

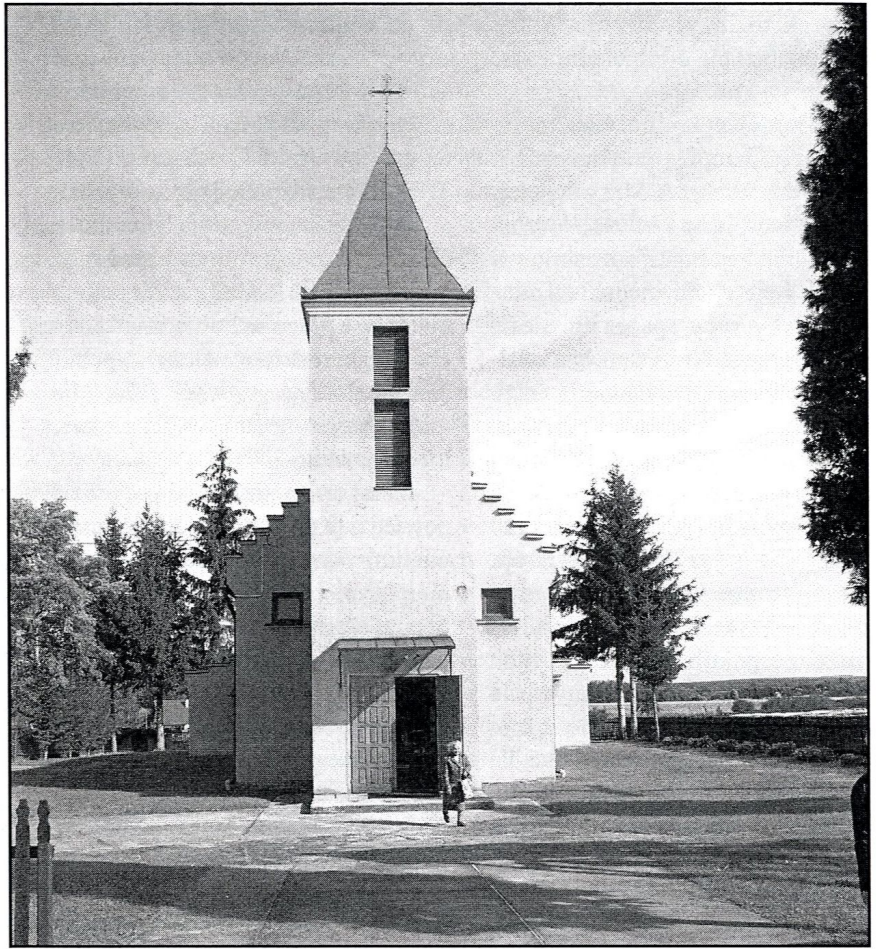
Niedziela: Rdz 2,18-24; Ps 128; Hbr 2,9-11; Mk 10,2-16 lub Mk 10,2-12

Pielgrzymka Róż Różańcowych do sanktuarium w Wielkich Oczach – 22.09.2012

Kolejny rok pracy duszpasterskiej w grupach Róż Różańcowych rozpoczęliśmy od pielgrzymki do Wielkich Oczu. To sanktuarium na kresach naszej archidiecezji, a zresztą całej Polski, może nie jest zbyt znane w naszych okolicach, ale dlatego tym bardziej warto było tam pielgrzymować. Sądziłem, że z powodu odległości może być tym razem mniej pielgrzymów, ale moje obawy okazały się płonne. Jak co roku na spotkaniu Róż zgromadziło się ponad 3 tysiące pielgrzymów ze wszystkich zakątków naszej archidiecezji.

Może na początku kilka słów o historii sanktuarium i samej miejscowości o egzotycznej i oryginalnej nazwie: Wielkie Oczy. Nazwa wsi pochodzi prawdopodobnie od dwóch wielkich stawów, wokół których rozłożyły się pierwotne zabudowania. Sama osada powstała prawdopodobnie w XVI wieku. W XVII wieku była własnością Andrzeja Modrzejewskiego, który wznosił tu dwór obronny, a następnie sprowadził do osady dominikanów. W 1671 roku miejscowość uzyskała prawa miejskie. Od tego czasu nastąpił duży rozwój, przybywało wielu Żydów, zakładając tu swoje warsztaty i sklepy. Cała miejscowość była zamieszkiwana przez trzy narody – Polaków, Rusinów i Żydów i pod koniec wieku XIX liczyła dwa tysiące mieszkańców. I wojna światowa spowodowała wielkie spustoszenia i upadek miasta. Prawa miejskie Wielkie Oczy utraciły w 1935 roku. O lepszych czasach świadczą dziś rynek, a także cenny kościół katolicki z klasztorem, zrujnowana cerkiew i odnowiona synagoga.

Zespół klasztorny pochodzi z XVII wieku. Kościół jest budowlą barokową, posiada szeroką fasadę dzieloną pilastrami na siedem pól. W ołtarzu głównym znajduje się cudowny obraz Matki Bożej, który pochodzi z 1613 roku i jest jedną z pierwszych kopii obrazu jasnogórskiego. Namalował go krakowski artysta Franciszek Śniadeczek. Sanktuarium przez wiele lat opiekowali się Ojcowie Dominikanie, którzy zbudowali przy kościele klasztor.

kościółek w Korczowej

przy autobusie po przyjeździe do Wielkich Oczu

W 1929 roku zakonnicy wyprowadzili się z tego miejsca z powodu braków kadrowych i duszpasterstwo przejęli księża diecezji przemyskiej. Obecnie proboszczem i kustoszem jest ks. Józef Florek. W parafii kiedyś pracowały siostry dominikanki, a po nich aż do dziś pracują tu siostry boromeuszki.

Nasza podróż do Wielkich Oczu trwała ponad dwie godziny. Niedaleko od celu zatrzymaliśmy się przy kościele w Korczowej, aby chwilę odpocząć i skorzystać z toalety. W tej parafii przyjął nas gościnnie ks. Wiesław Słysz, proboszcz i mój serdeczny kolega. Obejrzelśmy też kościółek w Korczowej, który był zbudowany w 1978 roku w jedną noc, na polu kukurydzy. Obecnie kościółek jest już w dosyć złym stanie i dlatego w przyszłym roku rozpocznie się jego przebudowa.

Po pół godzinie przybyliśmy do sanktuarium w Wielkich Oczach. Wysiedliśmy na rynku i udaliśmy się w kierunku kościoła. Na placu przed kościołem rozstawiony był ołtarz polowy, a wokół niego było już mnóstwo pielgrzymów. Najpierw katechezę o różańcu wygłosił ks. bp Adam Szal. Potem odbyła się pielgrzymka różańcowa, w czasie której przy pięciu ołtarzach prowadzone były rozważania,

droga w kierunku sanktuarium

ks. biskup Adam Szal prowadzi katechezę przy ołtarzu polowym

pielgrzymi na placu przed kościołem

a następnie odmawialiśmy dziesiątek różańca. Potem przy dźwiękach pieśni, granych przez orkiestrę z Sośnicy, wędrowaliśmy dookoła rynku i przez okoliczne uliczki. Ciekawostką stanowi fakt, że jeden z ołtarzy był usytuowany przy domu rodzinnym ks. Michała Błaszkwicza, proboszcza z Sanoka – Dąbrówki.

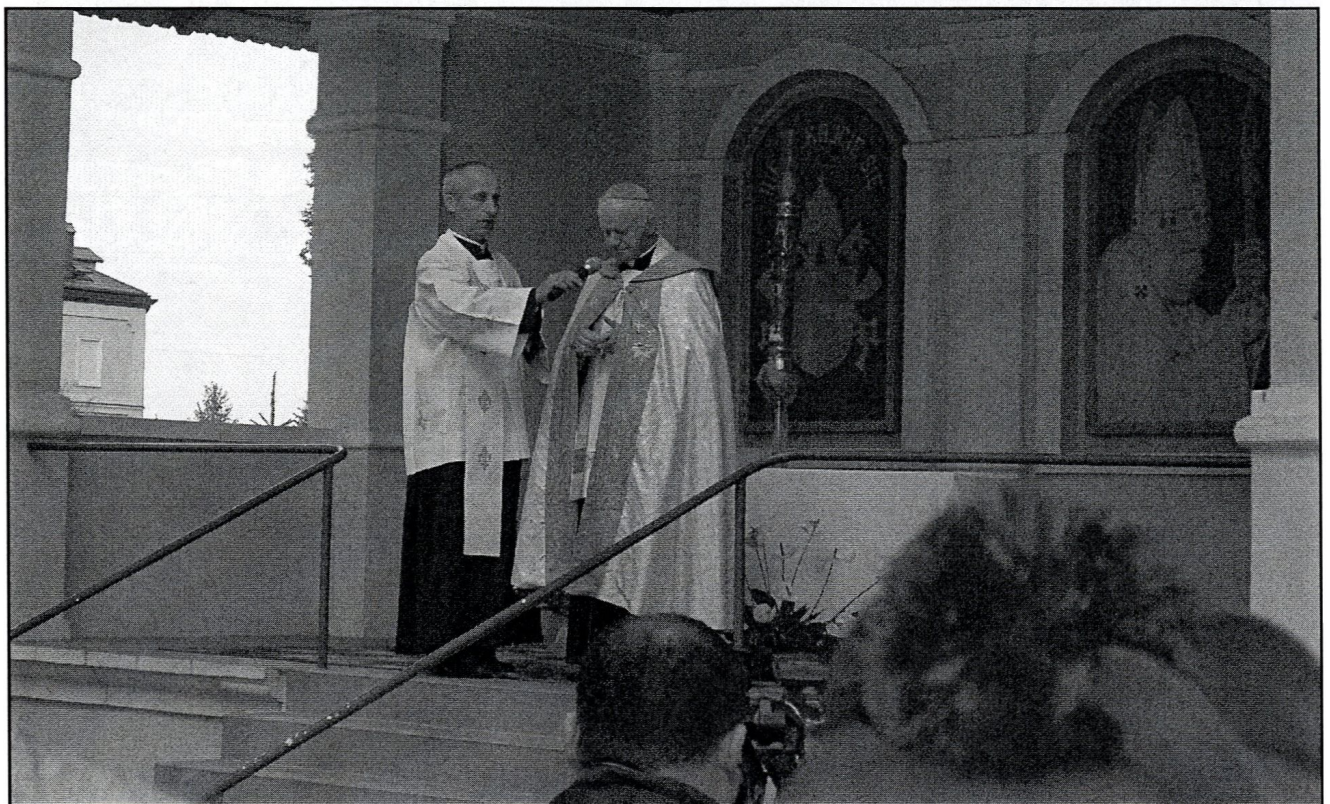
Po zakończeniu modlitwy różańcowej około 100 kapłanów koncelebrowało Mszę świętą, której przewodniczył i kazanie wygłosił ks. Arcybiskup Józef Michalik. Nasz pasterz wzywał do modlitwy różańcowej, cytując słowa bł. Jana Pawła II, przypominał także cuda, które dokonały się dzięki modlitwie różańcowej. Mówił, że wiara i modlitwa są jak dwie siostry, które muszą ze sobą współistnieć. Potem przekazano sztandar Róż Różańcowych do parafii w Łańcucie, gdzie będzie miała miejsce kolejna pielgrzymka.

Powrót do Sanoka nieco się opóźnił, ponieważ długo oczekiwaliśmy na autobus (ogromne korki w niedużej wiosce), a potem jeszcze na chwilę wstąpiliśmy do Korczowej. Około 18 byliśmy w Sanoku i już zapowiadamy, że za rok wyruszymy ponownie, aby znów spotkać się z braćmi i siostrami różańcowymi i nabrać sił do całorocznej modlitwy.

Ks. Tomasz Grzywina

nasza grupa przed cudownym obrazem

ks. kustosz sanktuarium Józef Florek i bp Adam Szal

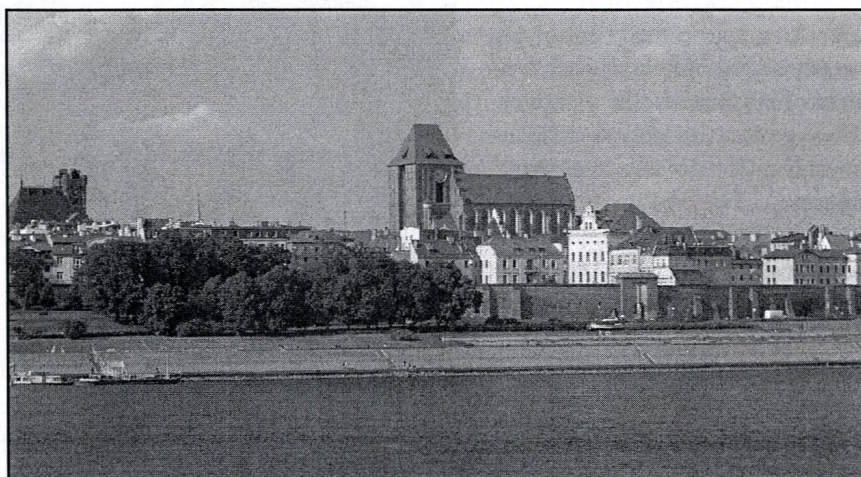
Wędrówki dalekie i bliskie...

Najpiękniejsze budowle Torunia – kościół św. Janów, czyli katedra

Do najpiękniejszych budowli Torunia należą z pewnością kościoły. Do dzisiejszych czasów zachowały się trzy kościoły gotyckie, zbudowane jeszcze w XIV – XV wieku i to one stanowią o wyjątkowości tego miejsca dla historii sztuki. Są to kościół pw. św. Janów (fara Starego Miasta, obecnie katedra), kościół pw. św. Jakuba (fara Nowego Miasta) oraz kościół pofranciszkański pw. NMP. Ponadto w centrum Torunia znajduje się jeszcze barokowy kościół Jezuitów oraz w pobliżu centrum kościoły XIX i XX wieczne. Te wszystkie świątynie nadają miastu niepowtarzalnego uroku.

Rozpoczęliśmy zwiedzanie kościołów w niedzielne popołudnie od katedry, czyli dawnego kościoła farnego pw. św. Janów. Świątynia ta, zbudowana z czerwonej cegły, wyróżnia się wielkością, monumentalnością oraz potężną wieżą na planie kwadratu, usytuowaną w miejscu zachodniej fasady. Obecny kościół był budowany przez wiele lat, od połowy XIV do końca XV wieku. Jest to gotycka hala, o trzech równej wysokości nawach (27 metrów wysokości), krytych wspaniałymi gotyckimi sklepieniami gwiaździstymi. Do naw bocznych dobudowane są liczne kaplice, z których każda zawiera wiele wspaniałych dzieł sztuki.

Aby zwiedzić katedrę konieczne jest wykupienie biletu w cenie 3 złotych. Nie dziwi mnie to, ponieważ remont wszelkich zabytków, a tym bardziej tak starych i cennych, wymaga ogromnych nakładów finansowych. Ponadto wykupiłem dodatkowy bilet, umożliwiający fotografowanie wnętrza. Niestety (dla zwiedzających) w katedrze prowadzony jest remont i dlatego wiele elementów wystroju, szczególnie nawy głównej, jest zasłoniętych przez folie i rusztowania. Na szczęście prezbiterium jest odsłonięte, chociaż z kolei nie wolno do niego wchodzić, i można je oglądać jedynie spoza łuku tęczowego. Stamtąd zrobiłem parę zdjęć, których jakość jest niądzwyczajna, ale pewne elementy

przysadzista sylweta katedry św. Janów wyróżnia się w panoramie miasta

wieża z zegarem dominuje nad resztą budowli

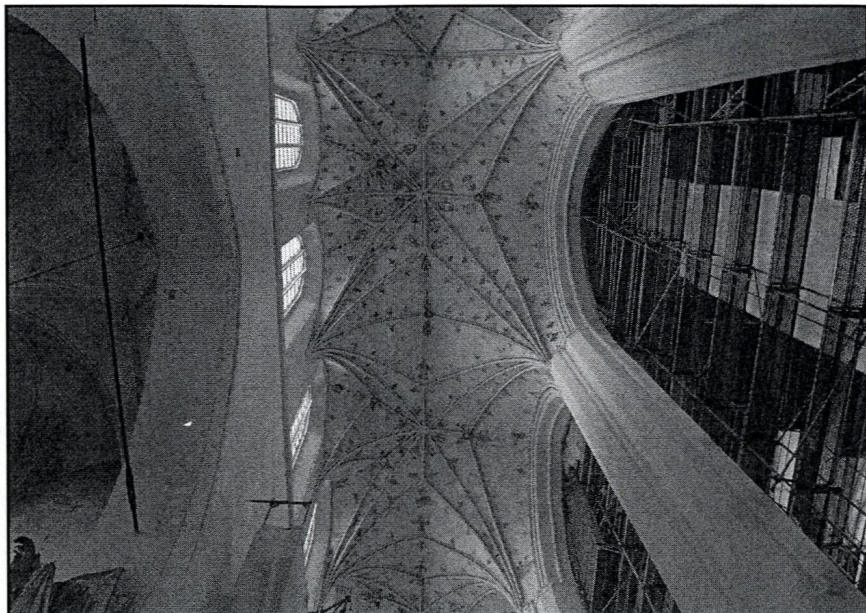
gotyckie detale w elewacji murów

wystroju można na nich zobaczyć.

Ściany prezbiterium, które jest dużo niższe od nawy głównej, są obecnie nieotynkowane i widoczny jest wątek gotyckiej czerwonej cegły, z której są zbudowane. Cały środek ściany szczytowej zajmuje gotyckie okno z witrażami i maswerkami. Po obu bokach okna zachowały się freski świętych Janów, patronów kościoła, z lewej strony jest to Jan Chrzciciel, a z prawej, Jan Ewangelista (niestety na zdjęciu nie wyszły). Obecny ołtarz główny, późnogotycki św. Wolfganga, zastąpił wcześniej eksponowany barokowy. Ginie on jednak nieco w ogromie gotyckiego okna, a odległość od belki tęczowej sprawia, że nie jest zbyt dobrze widoczny. O wiele lepiej prezentuje się, namalowane na północnej (lewej) stronie ściany prezbiterium wspaniałe gotyckie malowidło „Ukrzyżowanie” z końca XIV wieku. Było ono wiele bliżej od miejsca, gdzie mogłem dojść, dlatego starałem się je dokładnie sfotografować.

Malowidło to przedstawia bardzo ciekawy motyw: krzyż Chrystusa wyrasta z ciała Jessego, protoplasty rodu Dawida. Gałęzie tego drzewa stanowią ramiona krzyża, a także podstawę dla stojących pod krzyżem osób. Nad sceną ukrzyżowania artysta umieścił siedzącego w mandorli Chrystusa – Sędziego, a także anioły, dmące w trąby, aby obwieścić sąd ostateczny. W dolnej części malowidła znajdują się postaci umarłych, podlegających sądowi, a także ich los po wyroku. Obok nagrodzonych niebem są tu także potępieni, spadający w dół ku wiecznym mękom. W piekle najważniejszy jest tronujący szatan, którego obrzydliwa postać chwyta dusze grzeszników. Po drugiej stronie, nad zbawionymi, znajduje się duża postać Maryi, która pod swoim matczynym płaszczem chroni tych, którzy jej zaufali. Ponadto po bokach krzyża ukazane są personifikacje cnót i grzechów, jako kobiece postacie jadące na zwierzętach (te po lewej prawie niewidoczne). Całości dopełnia przedstawienie spotkania trzech żywych i trzech zmarłych, po lewej stronie leżącego Jessego. W sumie jest tu bardzo wiele wątków, które stanowią rodzaj moralitetu, podkreślającego nieuchronność śmierci i sądu Bożego.

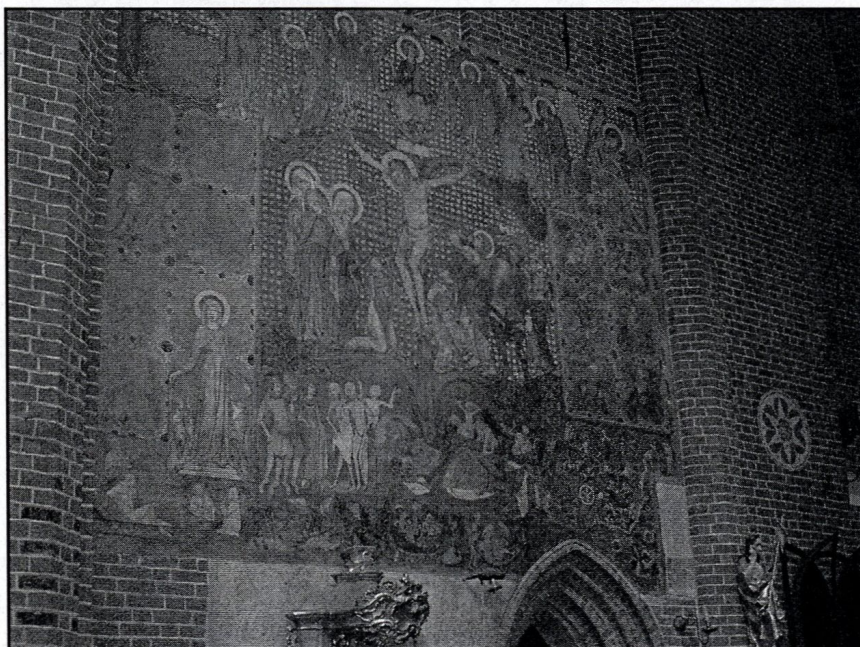
Pełnej kontemplacji tego dzieła mogę dokonać dopiero w domu, ma-

wspaniałe gwiazdziste sklepienie nawy

tonące w półmroku prezbiterium

cenny i wymowny fresk „Ukrzyżowanie”

jąc przed sobą bardzo dokładną reprodukcję w albumie o sztuce polskiego gotyku. Jest to jedno z najlepiej zachowanych, a zarazem najciekawszych malowideł tego okresu na ziemiach polskich. Postaci potępionych mogą kojarzyć się nawet z wiele późniejszym niderlandzkim mistrzem malarstwa potępieńców, Hieronimem Boschem. W dawnych wiekach malowidło robiło zapewne ogromne wrażenie na wiernych, którzy mogli je oglądać z bliska w czasie udziału w nabożeństwach.

W kościele św. Janów znajduje się

jeszcze mnóstwo innych ciekawych elementów wyposażenia. Ołtarze boczne pochodzą z czasów baroku, gdy w kościele pracowali jezuici (XVII-XVIII w.). Są tu piękne ołtarze: św. Franciszka Ksawerego, największego jezuickiego misjonarza, św. Marii Magdaleny, czy św. Krzyża. Jest także chrzcielnica z XIII wieku, przy której prawdopodobnie chrzest przyjął sam Mikołaj Kopernik. Są też – znów dla mnie ciekawe, bo bardzo stare, malowidła w części pod chórem, w tym „Koronacja Marii” i Ukrzyżowanie”. Niektóre części kościoła są

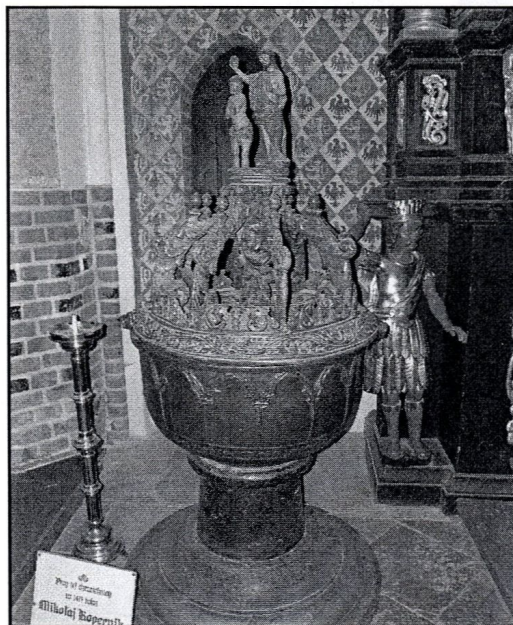
niedostępne z powodu remontu i ustawionych w nawie głównej rusztowań.

Cały kościół katedralny (dawniej farny) pw. św. Janów jest wspaniałym zabytkiem sztuki i kultury. Podziw budzi przede wszystkim zewnętrzna sylweta wraz z wieżą, sklepienia, gotyckie prezbiterium, malowidła ściennie, rzeźby i ołtarze z różnych epok. Po trzech dniach przybyłem tu po raz drugi (tym razem tylko z zewnątrz i do strefy modlitwy – bez biletu), aby jeszcze trochę się nasycić pięknem świątyni. A potem wyruszyłem na zwiedzanie kolejnych kościołów toruńskich.

Ks. Tomasz Grzywina

barokowy ołtarz św. Franciszka Ksawerego

chrzcielnica, przy której chrzest przyjął Mikołaj Kopernik

średniowieczne freski w strefie podchórowej – święci biskupi

Dekanaty i parafie diecezji przemyskiej w 1912 r. (fot. Ks. T. Grzywna)

(Ciąg dalszy)

DEKANAT OLPINY

(później przeniesiony do diecezji tarnowskiej, podobnie i dziś)

Czermna	3088
Jodłówka Tuchowska	1685
Olszyny	2545
Ołpiny	3359
Rozenbark (dziś Rożnowice)	4094
Szerzyny	3084
Żurowa	1448

Razem: 19.083

DEKANAT PRUCHNIK

Chłopice	2455
Jodłówka	1697
Kaszyce	878
Kosienice	862
Łowce	3352
Pruchnik	5558
Rokietnica	4967
Rudołowice	2189
Tuligłowy	1878
Zarzeczce	4857

DEKANAT PRZEWORSK

Gać	1880
Gniewczyzna	5875
Hussów	2707
Kańczuga	3253
Manasterz	2770
Markowa	4414
Nowosielce	2878
Ostrów	1973
Pantalowice	7197
Przeworsk	16.542
(z tego w mieście 1874)	
Siennów	2992
Sietesz	2926
Trynca	2791
Urzejowice	2077

Razem: 60.269

DEKANAT RZESZÓW (od 1992 roku Rzeszów jest stolicą nowej diecezji)

Boguchwała	2788
------------	------

Krasne	2440
Łąka	5393
Mrowla	7672
Przybyszówka	2771
Rzeszów	20.300
(z tego w mieście 15.272)	

Słocina	4174
Staromieście	4193
Stobierna	3878
Zabierzów	1894
Zaczernie	4885
Zgłobień	6858

Razem: 66.249

DEKANAT RUDNIK

(obecnie diecezja sandomierska)

Bieliny	2853
Górnio	3885
Jeżowe	9424
Kamień	6634
Pysznica	8935
Raławice	10.356
(w tym w miasteczku Nisko 4898, gdzie dopiero tworzyła się parafia)	
Rozwadów	7611
Rudnik nad Sanem	6993
Stany	5396

W trakcie tworzenia się:

Kurzyna	7016
---------	------

Łętownia	3424
Ulanów	2926

Razem 75.453

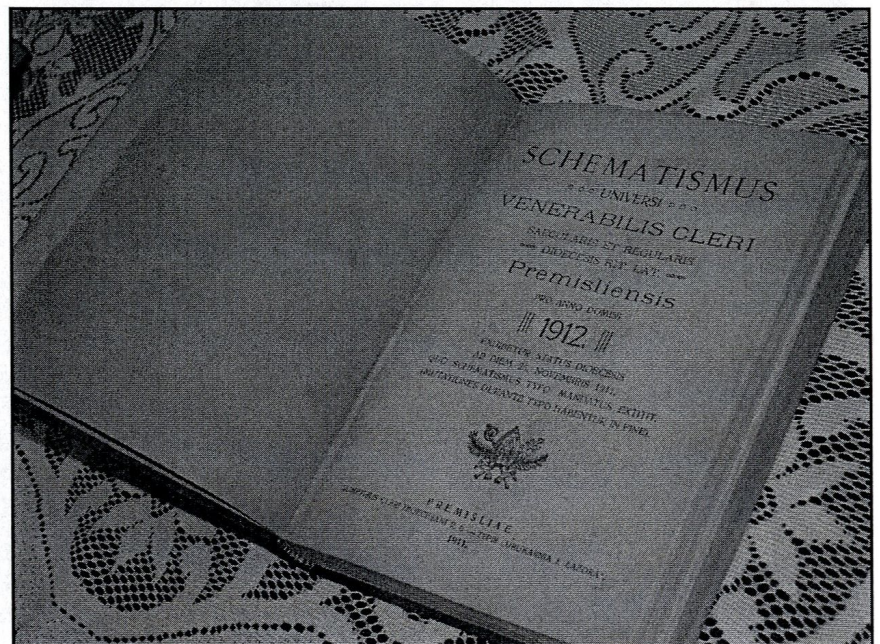
DEKANAT RYMANÓW

Haczów	3217
Jasionka	1952
Jaślicka	1940
Iwonicz	4024
Klimkówka	1524
Królik	461
Lubatowa	2034
Miejsce Piastowe	1222
Rogi	1811
Równie	1221
Rymanów	6215
Kościół filialny z duszpasterzem:	
Głębokie	933
Razem: 26881	

DEKANAT RZEPIENNIK

(później diec. tarnowska, obecnie nadal tarnowska)

Łużna	3719
Moszczenica	4489
Polna	1686
Rzepiennik Biskupi	6780
Siedliska	2565

schematyzm diecezji przemyskiej

Staszkówka	1351
Szalowa	2162
Turza	1470
Zborowice	1532

Razem: 31.733

DEKANAT SAMBOR

(obecnie Ukraina)

Chyrów	2143
Czukiew	3070
Fulsztyn	1467
Kalinów	953
Laszki Murowane	378
Łanowice	1562
Sambor	15.904

(z tego w mieście z przedmieściami 10.824)

Sąsiadowice	2309
Starasól	1230
Stary Sambor	1945
Strzałkowie	1811
Turka	4272
Wojutycze	2531

Razem: 39.575

DEKANAT SANOK

Besko	2327
Bukowski	3760
Dudyńce	1648
Dydnia	8004
Grabownica	2545
Jaćmierz	3159
Jasionów	4921
Mrzygłód	2695
Niebieszczany	1884
Nowotaniec	3000
Sanok	9318
(z tego miasto 4833)	
Strachocina	2290
Zagórz Stary	1736
Zarszyn	3418
Trześniów (w trakcie tworzenia)	2104

Razem: 52.809

DEKANAT STRZYŻÓW

(obecnie diec. rzeszowska)

Czudec	5869
Dobrzechów	9242
Fryszak	5071
Lutcza	5618
Łączki	3886
Niebylec	4531
Niewodna	5626
Połomyja (sic!)	4678
Strzyżów	8395

Razem: 55.794

DEKANAT TYCZYN

(obecnie diec. rzeszowska, z wyjątkiem parafii Błażowa, Borek Stary, Hyżne)

Błażowa	10.768
Borek Stary	4375
Chmielnik	4603
Hyżne	5715
Lubenia	7951
Malawa	1203
Tyczyn	8295
Wola Rafałowska	1890

Razem 44.721

DEKANAT ŻMIGRÓD

(obecnie diecezja rzeszowska, z wyjątkiem parafii Bóbrka, Dukła, Kobylany, Łubienko, Wietrzno)

Bóbrka	1479
Cieklin	2956
Dembowiec	2040
Dukła	4249

Razem: 44.500

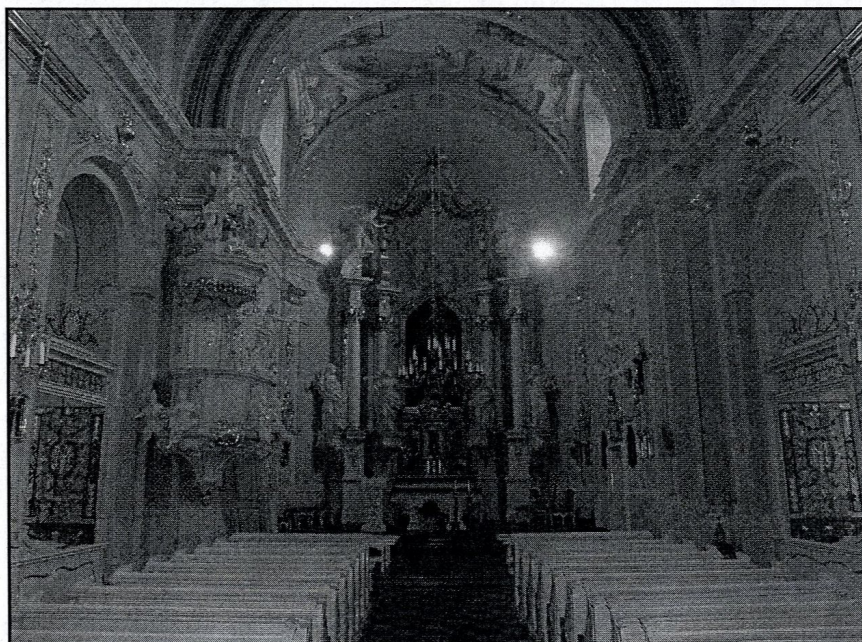
Razem w całej diecezji:

Rzymsko katolików:	1.222.692
Niekatolików	6.134
Żydów:	196.635
(grekokatolików b. d.)	

Podsumowanie:

Sto lat temu, w roku 1912 nasza diecezja była bardzo rozległa. Sięgała daleko za obecną granicę Polski, aż za Drohobycz i Sambor, a na wschodzie aż poza Gorlice. Na północy dochodziła do Wisły w okolicach obecnego Tarnobrzegu. Większość parafii liczyła około 3 – 5 tysięcy katolików, ale były także parafie bardzo duże, ponad 10 tysięczne. Takich było dokładnie 16 i podaję je w porządku od największej:

Przemysł Katedra	28.665
	wiemych
Drohobycz	22.274

wnętrze kościoła parafialnego w Dukli (styl rokoko) – w r. 1912 dekanat Żmigród

Hartłowa	2097	Jarosław	22.004
Kobylany	5071	Rzeszów	20.300
Łężyny	1896	Przeworsk	16.542
Łubienko	2743	Sambor	15.904
Nienaszów	2454	Miechocin	14.526
Osiek	1326	Jasło	14.325
Osobnica	3027	Łańcut	13.717
Samokłęski	2561	Krosno	12.331
Wietrzno	657	Mościska	11.500
Załęże	1250	Błażowa	10.768
Żmigród Nowy	4228	Leżajsk	10.433
Żmigród Stary	3127	Raławice	10.356

Grodzisko	10.255	Falkenberg	283
Żoźnia	10.009	Laszki Murowane	378 (dekanat Sambor)
Parafia Sanok, która liczyła 9.318 wierznych jest jedną z kolejnych. Warto zauważyć, że Miechocin w późniejszych latach został wchłonięty przez Tarnobrzeg, a Raclawice przez Nisko. Drohobycz, Sambor i Mościska zostały poza wschodnią granicą. Grodzisko koło Leżajska (moja rodzinna parafia) oraz położona nieopodal Żoźnia nie posiadają obecnie praw miejskich, choć wtedy były miasteczkami.		Stubno	441
		Królik	461 (obecnie Królik Polski koło Rymanowa)
		Rybotycze	652
		Wietrzno	657
		Wołoszcza	713 (dekanat Drohobycz)
		Kalwarya Paclawska	753
		Ustrobna	810 (koło Krosna)
		Bruchnal Jaworów	811 (dekanat Jaworów)
		Myślatycze	844 (dekanat Jaworów)
		Kosienice	862
		Sieklówka	925 (dekanat Brzostek)
		Brzostek	
		Głębokie	933
		Kalinów	953 (dekanat Sambor)

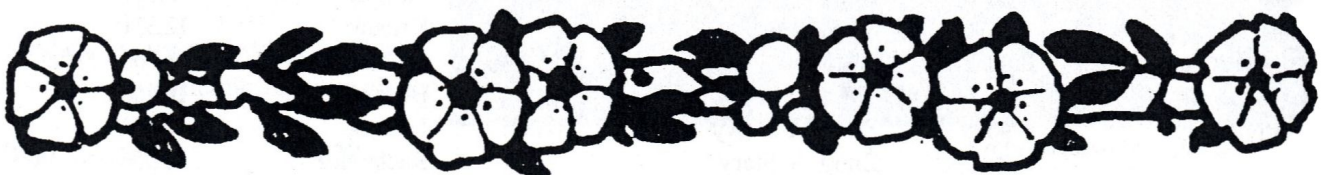
W diecezji przemyskiej było także kilkanaście parafii bardzo małych, poniżej 1000 wiernych. Najwięcej z nich było położonych na wschodzie diecezji, gdzie Polacy (rzymskokatolicy) byli w mniejszości. Podaję małe parafie w kolejności od najmniejszych:

Ponadto było jeszcze kilka małych wspólnot zwanych filiami, które dopiero miały zostać parafiami (np. Lutowiska). Ciekawostkę stanowi fakt, że Falkenberg była to kolonia niemiecka koło Kalwarii Paclawskiej. Po zajęciu tego terenu w 1939 roku przez ZSRR ludność niemiecka wyjechała na mocy porozumień ZSRR z Niemcami do tego drugiego kraju, obecnie miejsce po Falkenbergu zostało włączone do wsi i parafii Nowe Sady. Warto zauważyć, że dzisiaj do naszej diecezji z grona najmniejszych parafii (w 1912 r.) należą tylko: Stubno, Królik, Rybotycze, Wietrzno, Kalwaria, Kosienice i Głębokie, a ponadto w Polsce jeszcze Ustrobna i Sieklówka. Pozostałe parafie pozostały na Ukrainie.

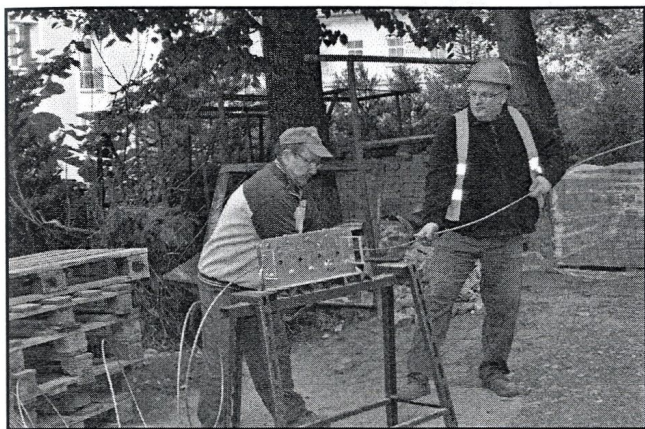
Opracował ks. Tomasz Grzywna

kościół farny w Jaroslawiu

Prace przy instalacji piorunochronu na naszym Kościele (fot. S. Rocha)

Akcja charytatywna – „Dzieci – dzieciom” przybory szkolne dla dzieci w Albanii

Organizatorzy:

Parafia rz. - kat. Przemienienia Pańskiego w Sanoku

oraz

Szkoła Podstawowa nr 2 im. Św. Kingi

Czas trwania:

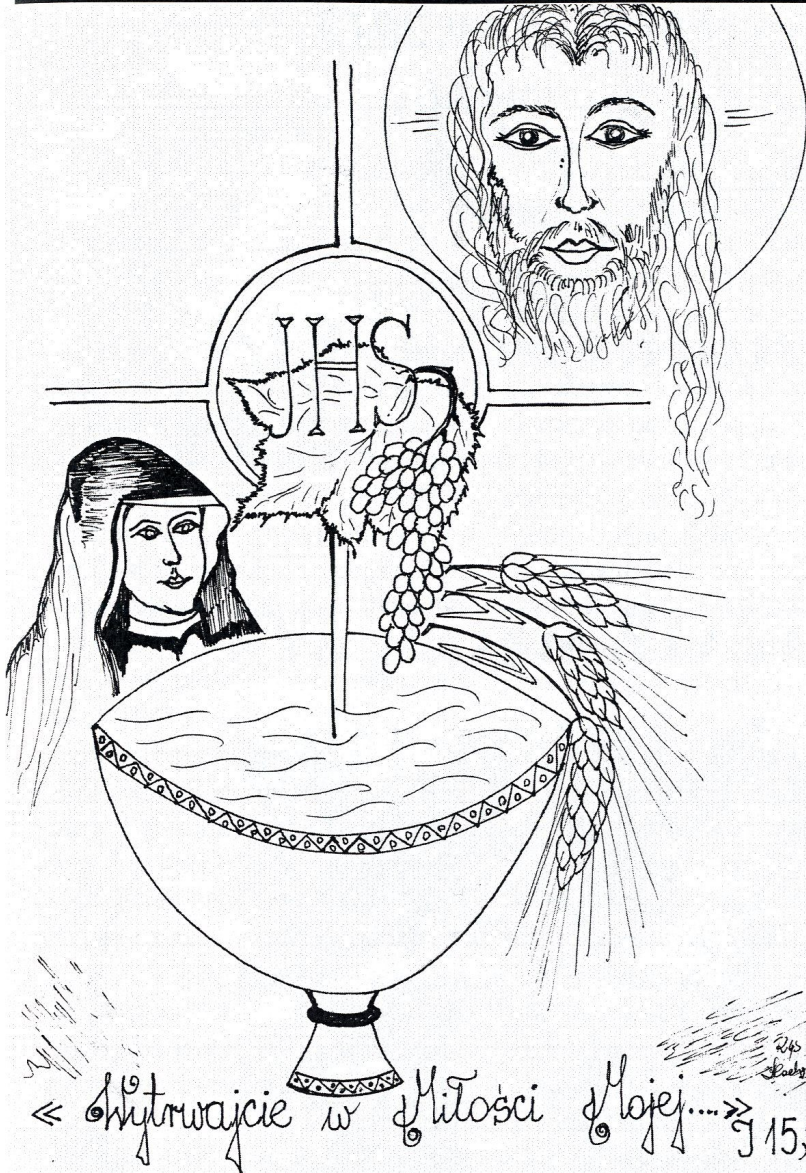
1 – 15 październik 2012

Od pewnego czasu w Albanii pracuje s. Małgorzata Maria Sikora, pochodząca z naszej parafii. Jedną z form pracy Sióstr Miłosierdzia jest opieka nad ubogimi dziećmi. Pamiętając o naszej siostrze pragniemy zorganizować akcję charytatywną pod nazwą: „*Dzieci – dzieciom*”.

Będziemy zbierać przybory szkolne (zeszyty, długopisy, kredki, piórniki), które następnie prześlemy do Albanii. Przybory szkolne można składać zarówno w SP nr 2, jak i w kościele w czasie nabożeństw różańcowych. Jeśli możesz, wesprzyj naszą akcję.

Siostra Małgosia Maria Sikora z dziećmi w Albanii, fot. archiwum sióstr

Miłosierdzie

*Nie wiem, co jutro się wydarzy,
Czy potknę się, czy los mnie dotknie,
Czy coś dobrego zrobię.
Lecz wiem, że pragnę z całej duszy
Jezu, ufać Tobie!*

*Wiem, że ratunku błagać trzeba
Przez pośrednictwo Maryi
Dla siebie i dla biednych ludzi,
Którzy nie wierzą, żeś się dla nas
Męką zbawczą trudził.*

*Nie wiem, ile mi dni zostało,
Żeby się móc NAPRZYKRZAĆ Tobie
Tak, jak sędziemu biedna wdowa.
Lecz wiem, że Bóg danego ludziom
Nie cofnie słowa.*

*Wiem, co w dzienniczku zapisała
Święta Faustyna w Łagiewnikach,
Że Ty podajesz pełne łask NACZYNIĘ,
A kto się ufnie w nim zanurzy,
Ten nie zginie!*

*Bądź uwielbiony dobry Jezu,
Za naszą Siostrę Faustynę,
Za to, że uczyniłeś ją NARZĘDZIEM,
By pośród ludzi całej ziemi
Rozlewać MIŁOSIĘRZIE.*

« Służcie w Miłości Mojej... » 15,9 Barbara Pawlak /La Salette, nr 5/2004/

Intencje w tygodniu od 1 do 7.10.2012 r.

Poniedziałek – 1.10

6.30 + Czesława (f) (pocz. greg.)
7.00 + Anna i Aleksander (pocz. greg.)
7.30 + Julian Sokół i + Krystyna Białek
18.00 1. Dziękczynna z okazji urodzin dla Marii

2. dziękczynna z okazji 62 rocznicy ślubu Zofii i Józefa z prośbą o Boże błogosławieństwo

3. + Zofia i Bronisław

Wtorek – 2.10

6.30 + Czesława (greg.)
7.00 + Anna i Aleksander (greg.)
7.30 + Adam i Maria
18.00 1. + Edward Szerszeń
2. + Jan, Maria, Władysław, Paulina
3. dziękczynna w 10 rocznicę ślubu Iwony i Piotra Błaszczak z prośbą o dalsze bł. Boże

Środa – 3.10

6.30 + Jadwiga Korzeniowska 6 r. śm.
7.00 + Czesława (greg.)

7.30 + Anna i Aleksander (greg.)
18.00 1. O zdrowie i bł. Boże dla Teresy z okazji imienin

2. + Maria, Wasyl, Kazimierz, Anna

3. + Elżbieta i Tadeusz Zielińscy

Czwartek - 4.10

6.30 + Czesława (greg.)
7.00 + Anna i Aleksander (greg.)
7.30 + Waław, Franciszek, Julia, Helena
9.00 Msza św. na inaugurację Roku Akademickiego PWSZ w Sanoku
18.00 1. + Helena 12 r. śm. i ++ z rodziny

2. + Stanisława (f) int. od pracowników zakładu „Smrek” w Zawoi

3. + Leokadia – int. od sąsiadów

Piątek – 5.10

6.30 + Czesława (greg.)
7.00 + Anna i Aleksander (greg.)
7.30 + Stefania Maczużak 15 r. śm.; + Michał i Stanisław
18.00 1. O żywą wiarę i świadectwo życia rodzin z Róży MB Fatimskiej

2. + Anna Kondyjowska 1 r. śm.

3. + Marian Grzeszyk 15 r. śm.

Sobota – 6.10

6.30 + Czesława (greg.)
7.00 + Anna i Aleksander (greg.)
7.30 w intencji Renaty i Marcina w 3 rocznicę ślubu o bł. Boże i opiekę MB
18.00 1. Wynagradzająca za zniewagi wyrządzone MB od Róży św. Teresy

2. + Karol

3. + Janina Florczak 15 r. śm.

Niedziela – 7.10

6.30 za parafian
8.00 + Czesława (greg.)
9.30 + Bolesław
11.00 + Ewa Hadam 7 r. śm.
12.30 + Agnieszka i Jan Łakus i ++ z rodziny
16.00 o zdrowie bł. Boże dla sióstr z Róży św. Józefa
18.00 + Anna i Aleksander
Płowce: int.

26 Niedziela zwykła – 30.09.2012.

Ogłoszenia duszpasterskie.

1. Na godzinę 17.30 zapraszamy na nabożeństwo różańcowe. W przyszłą niedzielę nabożeństwo i zmiana tajemnic różańcowych o godzinie 17.00.

2. Jutro, początek nabożeństw październikowych, które są połączone z odmawianiem Różańca. Bardzo serdecznie zapraszamy dzieci i młodzież szkolną, a szczególnie tych, którzy w tym roku przystąpią do sakramentu bierzmowania. Bierzmowanie będzie w 3 Niedzielę Wielkiego Postu, w dniu 3 marca 2013 roku. Tych, którzy nie mogą wziąć udziału w modlitwie różańcowej w kościele, zachęcamy do odmawiania tej modlitwy w rodzinach. Za odmówienie Różańca (pięciu tajemnic) zyskuje się odpust zupełny. Warunki są takie, jak przy każdym odpuszczeniu, a więc: wyzbycie się wszelkiego przywiązania do grzechu, nawet lekkiego, spowiedź i Komunia św. i modlitwa w intencjach Ojca Świętego. Odpust zyskuje się raz na dzień. Jedna spowiedź wystarcza do zyskania odpustów w wielu dniach. Komunia św. i modlitwa w intencjach Ojca Świętego konieczna jest w każdym dniu, w którym odmawia się Różaniec z rozważaniem poszczególnych tajemnic. Jeśli

brak jest jakiegoś warunku, to zamiast odpustu zupełnego, jest odpust cząstkowy.

3. Różaniec w zwykłe dni będziemy odmawiać codziennie o godzinie 17.30, a w niedziele o godzinie 17.00. Msze święte w zwykłe dni będziemy odprawiać po modlitwie różańcowej.

4. W tym tygodniu przypada pierwszy czwartek, piątek i sobota miesiąca. We czwartek od godziny 16.00 spowiadamy w Płowcach i Stróżach Małych, od 17.00 w naszym kościele. W piątek spowiadamy od godziny 16.00. W pierwszą sobotę ostatnie w tym roku nabożeństwo fatimskie rozpoczniemy o godzinie 17.30. Zapraszamy do liczego udziału.

5. We czwartek, 4 października, o godzinie 9.00, inauguracja nowego roku akademickiego w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Jana Grodka w Sanoku. Zapraszamy wszystkich zainteresowanych jak również i tych, którzy swoją modlitwą chcą wspierać studentów i kadre pracowników, wypraszając dla nich światło Ducha Świętego.

6. W piątek pielgrzymka śladami kultu religijnego po Bieszczadach.

7. W sobotę, 6 października księża i młodzież klas maturalnych,

udają się na tradycyjną pielgrzymkę do Częstochowy.

8. W poniedziałek przypada wspomnienie św. Teresy od Dzieciątka Jezus, we wtorek Świętych Aniołów Stróżów, we czwartek św. Franciszka z Asyżu, w piątek wspomnienie św. Siostry Faustyny, Apostołki Bożego Miłosierdzia.

9. Ponawiamy zaproszenie do zapisywania się do Szkoły Animatora Biblijnego. Inauguracja studium odbędzie się w dniu 13 października 2012 roku. Studium obok osobistych korzyści intelektualno – duchowych, daje możliwość przygotowania biblijnego dla liderów grup parafialnych, uczy właściwego korzystania z Pisma Świętego w rodzinie czy w osobistej lekturze. Bardzo serdecznie zapraszamy wszystkich chętnych, aby się zapisywali, gdyż jest to studium z indeksami. W naszej gazecie parafialnej drukowaliśmy już dwukrotnie warunki przyjęcia.

10. Mamy do rozprowadzenia niewielką ilość „Kalendarzy Rolnika” w cenie 18 zł. Można w nich znaleźć wiele ciekawych tematów nie związanych nawet z rolnictwem czy sadownictwem. Zachęcamy do jego nabycia.

Góra
Przemienienia

Tygodnik parafii Przemienienia Pańskiego w Sanoku

Redaguje zespół: ks. Andrzej Skiba, ks. Tomasz Grzywina.

Redaktor techniczny: Stanisław Rocha.

Adres redakcji: ul. Grzegorza 5, 38-500 Sanok;

www.fara.sanok.pl oraz www.esanok.pl/kamery_sanok

email: farasanok@interia.pl

Zródła zdjęć: zdjęcia własne i internet.

Wydawca: Parafia Przemienienia Pańskiego w Sanoku Tel: 0 13 463 19 98.

Druk: www.drukpiast.com